

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти **Державний університет телекомунікацій**
Освітня програма **4301 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**
Рівень вищої освіти **Бакалавр**
Спеціальність **076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний університет телекомунікацій
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	4301
Назва ОП	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Ткачук Валентина Віталіївна, Троян Владислава Ігорівна, Артюх Тетяна Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	<i>не застосовується</i>
Дати візиту до ЗВО	10.03.2020 р. - 12.03.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://www.dut.edu.ua/uploads/p_1347_71872040.pdf
Програма візиту експертної групи	http://www.dut.edu.ua/uploads/p_1347_74245047.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Відкриття у 2016 році та подальше існування ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» підготовки бакалаврів за спеціальністю 076 сприяє реалізації основних функцій університету, відповідає місії та стратегії його розвитку. Перспективи подальшого розвитку ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», пов'язані з галузевою специфікою ЗВО, передусім, завдяки поглибленому вивченню здобувачів ІТ, програмного забезпечення, іноземної мови, проходження практики на підприємствах галузі, наявності відповідної потужної матеріально-технічної бази, а також враховуючи зовнішні та внутрішні виклики, зростаючу конкуренцію на ринку освітніх послуг в Україні, що дозволяє організувати набір здобувачів для навчання в ДУТ за цією ОП. Проте розвиток ОП може бути реалізований лише через уточнення та оновлення її навчального плану, структурно-логічної схеми, переліку навчальних дисциплін та їх змісту, що забезпечать реальне набуття фахових компетентностей здобувачів та програмних результатів навчання відповідно до Стандарту вищої освіти за цією спеціальністю, підвищення рівня наукових досліджень здобувачів та НПП відповідно до актуальних напрямків розвитку підприємницької, торговельної та біржової діяльності, збільшення залучення здобувачів та НПП до програм наукової та освітньої мобільності, фахового стажування.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Налагоджені тісні комунікаційні зв'язки з роботодавцями м. Києва, зокрема, ТОВ «Атем Груп», ТОВ «М.Е.ДОК», ТОВ «Хоум Індівідуал», ТОВ «ПРОКОМ», які долучилися до розробки навчального плану ОП, проведення навчань з електронного документообігу та бухгалтерського обліку. Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, враховуються під час реалізації освітньої програми. Застосовується метод дистанційного навчання у випадках хвороби студентів. Результати анкетування студентів щодо задоволеності якістю навчання є позитивними і висвітлюються на сайті ЗВО. По усім освітнім компонентам ОП розроблені силабуси (2016 р.), які оприлюднені на сайті випускової кафедри ДУТ. Більшість викладачів вільно володіє англійською мовою (сертифікати B2), викладає англійською мовою дисципліни за вибором студента. Діє система заходів стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП ДУТ, яка передбачає матеріальне та професійне заохочення, преміювання за наукові статті, що розміщені в базах даних Scopus та Web of Science. Відсутні скарги студентів на порушення їх інтелектуальних, майнових, духовних прав та свобод. Нормативні документи, розроблені ДУТ, представлені на сайті, достатні для того, щоб мати повне уявлення про ОП, що вказує на прозорість та публічність діяльності ЗВО.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ОП за змістом не розкриває сутність затвердженого МОНУ Стандарту вищої освіти першого рівня. Рекомендовано: вдосконалити ОП та привести її у відповідність до вимог Стандарту вищої освіти за певною спеціальністю та назвою ОП; формалізувати роботу зі стейкхолдерами, включити їх пропозиції до освітніх компонент як практичну складову; глибше вивчати досвід кращих профільних іноземних та вітчизняних ЗВО щодо створення ОП; ввести додатково дисципліни, що розкривають фахові компетентності: здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг, здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур; оновити банк вибіркового дисциплін; ввести процедуру перегляду ОП в нормативні документи ДУТ; оновити Робочі програми та Силабуси для освітніх компонент (дисциплін) ОП, обумовлених теорією та практикою економічної та технічної науки; запровадити новітні методи навчання з використанням програмного забезпечення щодо предмету спеціальності (кейси, ділові ігри з фаху тощо); поглибити практику фахового підвищення кваліфікації, стажування НПП в міжнародних компаніях, на підприємствах-партнерах, фахових ЗВО; посилити академічну мобільність студентів та викладачів в межах України та світу; посилити методичне забезпечення ОП; посилити фаховий рівень НПП, шляхом написання наукових статей з дисциплін ОП; створити кабінет з підприємництва, лабораторію для проведення лабораторних занять з товарознавства.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та

діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Відповідно до Стратегії розвитку ДУТ на період 2015-2020 рр. (http://www.dut.edu.ua/uploads/p_447_12014545.pdf) ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» має чіткі сформульовані цілі, які полягають у такому: надання сучасних теоретичних знань та практичних навичок здобувачам вищої освіти, що забезпечують якісну підготовку конкурентоспроможних фахівців за спеціальністю, які повною мірою відповідатимуть сучасним потребам суспільства, ринку праці та інтересам потенційних роботодавців.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Впродовж зустрічей з фокус-групами (керівництвом ТОВ «Атем Груп», ТОВ «М.Е.ДОК», ТОВ «Хоум Індівідуал», ТОВ«ПРОКОМ»., здобувачами вищої освіти 2 року навчання за ОП, науково-викладацьким складом, експертами були отримані факти, які підтверджують, що заявлені в описі ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» програмні результати навчання визначені з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкгольдерів). Посилання ЗВО на рекомендації щодо вдосконалення компетентностей здобувачів, що внесені роботодавцями відносяться до вимог стандарту, наприклад введення ОК: облік і аудит – це СК8, практикум суб'єкта підприємницької діяльності, практикум комерсанта та автоматизоване робоче місце підприємця –СК7; СК10, а моделювання вартості компанії – це предмет іншої спеціальності – фінанси, яку варто віднести до вибіркової частини навчального плану ОП. Стосовно зазначеної співпраці кафедри з міжнародними компаніями Bright style import LP, Abital LP щодо змістовного наповнення робочих програм освітніх компонент, що формують їх фахову компетентність, інформації не отримано.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

В ході роботи експертною групою були отриманні аналітичні дані щодо попиту на випускників ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» на ринку праці м. Києва та Київської області. Вирішальною перевагою зазначеної ОП ДУТ є застосування програмного забезпечення М.Е.Doc, 1С:Підприємництво та BAS для опанування ведення електронного діловодства на підприємстві, ділових комунікацій іноземною мовою фахового (технічного) спрямування на рівні міжнародних стандартів у професійній діяльності. При формуванні ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» враховувався досвід вітчизняних ОП, а саме Київського національного торговельно-економічного університету, зокрема ОП «Товарознавство та комерційна діяльність» (версія НП за спец. 05, 2016 року), підготовка фахівців Полтавського університету економіки і торгівлі (2016 року). Враховано досвід аналогічних іноземних програм, зокрема: Вроцлавський університет бізнесу (Польща) (спеціальність фінанси та кредит) <https://www.handlowa.eu/pl/kierunki/studia-licencjackie/finans-i-rachunkowosc/program>. ОП з 2016 року по кінець 2019 року не переглядалась, як і не переглядалися робочі програми дисциплін. Тому висловлення щодо щорічного перегляду робочих програм навчальних дисциплін за результатами професійних дискусій з роботодавцями та академічною спільнотою щодо врахування особливостей тенденцій розвитку спеціальності під час участі у науково-практичних конференціях не знайшло підтвердження.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» започаткована ДУТ в рамках спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. Стандарт вищої освіти відповідної спеціальності на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти був затверджений наказом МОНУ № 1243 від 13.11.2018 року. У відомостях про самооцінювання був висвітлений варіант освітньо-професійної програми «Підприємництво, торгівля та біржова

діяльність», затверджений наказом ректора від 18.02.2016 р. № 69. Новий варіант освітньо-професійної програми за цією спеціальністю був затверджений за № 15 від 15.03.2019 р. Вченою радою ДУТ, де враховано вимоги вищезазначеного стандарту вищої освіти. Перший варіант освітньої програми розроблявся за відсутності стандарту вищої освіти на основі тимчасового професійного стандарту вищої освіти, розробленого в університеті у 2016 році. За ці роки змінився гарант ОП, усі члени проектної групи (розробники) не мають фахової освіти, 1 представник працює на іншій кафедрі. Жодного разу за 3 роки ОП програма не переглядалась. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН), що зазначена у новій версії ОП та старих Силабусах характеризується невідповідністю компонентам ОП (що було встановлено під час виїзної експертизи шляхом ознайомлення з новими Робочими програмами дисциплін ОП та Старими Силабусами, розміщеними на сайті ДУТ) та обговорено на підсумковому заході з керівництвом ДУТ та професорсько-викладацьким складом.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Освітня програма в цілому працює на реалізацію створення середовища єдності науки і освіти з метою формування національно свідомої, чесної, творчої, професійної особистості, як зазначено у Стратегії розвитку ДУТ на період 2015-2020 рр. (http://www.dut.edu.ua/uploads/p_447_12014545.pdf). Є значний попит на ринку праці на підготовку фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності зі знанням та вмінням електронного документообігу, інформаційних та телекомунікаційних технологій, з поглибленим володінням іноземної мови. Налагоджені тісні комунікаційні зв'язки з роботодавцями регіону.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

При вивченні відомостей про самооцінювання та безпосередньо впродовж виїзної акредитаційної експертизи встановлено факт низької відповідності ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», яка започаткована в рамках спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» затвердженому МОНУ Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за даною спеціальністю. Рекомендовано: оновити навчальні плани, НМК за дисциплінами та привести їх у відповідність до Стандарту вищої освіти за спеціальністю та ОП; формалізувати роботу зі стейкхолдерами щодо процедури врахування пропозицій зацікавлених сторін з удосконалення даної освітньої програми та включати їх в освітню компоненту (дисципліну), як практичну складову; глибше вивчати досвід кращих сучасних практик іноземних та вітчизняних ЗВО щодо створення ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» задля подальшого вдосконалення, врахування регіонального розташування та унікальності.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію. Зазначені недоліки не потребують значного часу на виправлення.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» щодо навчального навантаження для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і становить 240 кредитів. Це наочно відображено в

освітньо-професійній програмі, навчальному плані ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Структура та зміст ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за переліком освітніх компонентів включених до неї потребує перегляду задля досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання. Зокрема, для забезпечення професійних компетентностей до нормативної складової ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» необхідно включити дисципліни з державного та технічного регулювання торгівлі, оцінювання якості товарів та послуг, зокрема, товарознавство за видами товарів. Крім того, слід звернути увагу на логіко-структурну схему навчального плану, адже такі дисципліни, як менеджмент, маркетинг викладаються на I курсі навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» побудована за міждисциплінарною основою і це відповідає суті фахової підготовки. Оскільки ОП дублює назву спеціальності, а , отже, є дуже широкою, то предметна область повинна бути зведена до дисциплін, як економічного, управлінського, так і регуляторного та технічного спрямування, зважаючи на те, що основним об'єктом вивчення є товар. Рекомендації: Розробникам ОП потрібно сформувати пропорційно з 3-х складових дисциплін, що формують професійні теоретичні знання та практичні навички з підприємництва, зокрема, бізнес-планування, аналізу бізнес-середовища, ризиків, фінансового контролінгу, сучасних тенденцій (трендів) розвитку підприємництва, а також з організації та економіки торгівлі, аналізу товарних ринків, логістики, митного, технічного та державного регулювання, товарознавства, біржової діяльності. Застосування інформаційних технологій та практикумів з організації робочого місця підприємця, комерсанта повинно розглядатися як інструменти для досягнення цілі ОП. Рекомендації було надано гаранту під час обговорення ОП.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Частка вибіркового дисциплін за даною ОП складає 25 %, що свідчить про виконання норми ст. 5. Закону України «Про вищу освіту». Вибірковий блок дисциплін визначається згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ДУТ, http://www.dut.edu.ua/uploads/p_447_83298952.pdf, Положенням про порядок та умови обрання студентами вибіркового дисциплін у ДУТ http://www.dut.edu.ua/uploads/p_447_36805222.pdf. Варто зазначити, що згадані положення прийняті у 2015-2016 рр. Кількість та різноманітність дисциплін, запропонованих для вибору здобувачем, присутня, проте розбивка дисциплін по блокам обмежує вибір здобувачів («одна дисципліна з одного блоку»), що перешкоджає формуванню індивідуальної освітньої траєкторії, звужує можливість набуття додаткових soft-skills. Рекомендація: розширити перелік вибіркового дисциплін, надати можливість вибору з інших ОП, розробити та викласти в доступ Каталог вибіркового дисциплін, де б здобувач міг ознайомитися зі змістом, структурою, дисципліни, критеріями оцінювання, формами контролю та «портфоліо» викладачів, що будуть викладати.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

У ході зустрічі з роботодавцями та керівниками практик від виробництва останні підтверджують, що практична складова програми є дуже важливою. Насторожує той факт, що для роботодавців теоретична підготовка не є запорукою підготовки висококваліфікованого працівника. Такі ж висновки сформувався після аналізу робочих програм дисциплін, де відсутні лекції, а лише практичні заняття, зокрема, це : «Практикум рекламних презентацій», «Управління ризиками», «Практикум суб'єкта господарської діяльності», «АРМ підприємця» тощо.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), адже присутні такі дисципліни, як «Групова динаміка та комунікації», «Іноземна мова», «Ділові комунікації», «Управлінські рішення в процесі українського державотворення», «Філософія», «Етика ділового спілкування та риторика».

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів не повною мірою відповідає досягненню цілей та програмних результатів навчання. Адже частина дисциплін ІТ в галузі телекомунікацій та значна частка економічних та фінансових дисциплін не відповідають спрямуванню даної ОП. Натомість бракує дисциплін, що забезпечили б знання з інноваційного підприємництва, торгівлі, зокрема електронної, технічного та державного регулювання, управління, товарознавства задля досягнення цілей та програмних результатів навчання відповідно до затверджених стандартом вищої освіти компетентностей за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти за зазначеною ОП не передбачена.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Зміст ОП включає перелік основних освітніх компонентів, що передбачає стандарт вищої освіти; до розробки навчального плану, змісту практик долучалися роботодавці, зокрема, представники компаній ТОВ «Атем Груп», ТОВ «М.Е.ДОК», ТОВ «ХоумІндивідуал», ТОВ «ПРОКОМ».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Рекомендація: розширити перелік основних освітніх компонентів, що відповідають фаху спеціальності; вибірково дисциплін, що дозволить вибір з інших ОП; розробити та викласти в доступ Каталог вибірково дисциплін, де б здобувач міг ознайомитися з змістом, структурою, дисципліни, критеріями оцінювання, формами контролю та викладачами, що будуть викладати, удосконалити навчальний план у відповідності з назвою та змістом ОП.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Критерій 2 має часткову невідповідність вимогам, недоліки можуть бути усунені в однорічний строк.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Під час акредитаційної експертизи експертна група встановила, що правила прийому навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу та доступні абітурієнтам за посиланням <http://www.dut.edu.ua/ru/3-postupayuschemu>.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

За результатами проведеної експертизи, прийом на навчання за освітньою програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» для здобуття вищої освіти здійснюється на основі загальної середньої освіти. Вступ на навчання здійснюється за сертифікатами із зовнішнього незалежного оцінювання за визначеними конкурсними предметами, встановленими Правилами прийому на навчання. Також для здобуття ступеня вищої освіти за ОП можуть навчатись особи, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст» як за спеціальністю, так і з інших спеціальностей. Вимоги до вступного випробування зазначаються в програмі вступного випробування, яка щорічно оновлюється та оприлюднюється на сайті університету у розділі «Вступнику».

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертна група підтверджує, що порядок перезарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюється Положенням «Про порядок перезарахування результатів навчання (трансфер кредитів) у Державному університеті телекомунікацій» http://www.dut.edu.ua/uploads/p_447_50703680.pdf. Положення розміщено на офіційному сайті університету в розділі «Нормативні документи». У Положенні чітко та зрозуміло подано правила визнання результатів навчання, здобутих в інших закладах освіти, що відповідає Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Експертна група з'ясувала, що у Державному університеті телекомунікацій відсутні правила визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

На думку експертної групи, правила прийому відповідають чинному законодавству, не містять дискримінаційних положень, є чіткими та зрозумілими, враховують особливості освітньої програми 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Визначені правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, вони є доступними для всіх учасників освітнього процесу та дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Відсутня нормативна база та механізми визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Рекомендовано розробити і запровадити нормативну базу з цього питання та поінформувати здобувачів про таку можливість.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Експертна група встановила загальну відповідність усіх підкритеріїв Критерія 3 встановленим вимогам. Вважаємо, що відсутність процедури визнання результатів навчання неформальній освіті є несуттєвим недоліком для даної освітньої програми та обумовлено відсутністю діючого законодавства з цього питання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Аналіз робочих програм дисциплін ОП (2016), ОП (2019), Силабусів (2016), вказує на те, що вони не повною мірою розкривають компетентності та результати навчання, визначені чинним Стандартом МОНУ для першого рівня (бакалавр) спеціальності 076. Аналіз Положенням про організацію освітнього процесу в ДУТ, http://www.dut.edu.ua/uploads/p_447_83298952.pdf, затвердженого у 2016 році), а також прийомів та методів викладання, викладених в робочих програмах дисциплін свідчить про те, що НПП в освітньому процесі застосовує в основному традиційну систему методів, зокрема, пояснення, бесіда, розповідь, презентації. Основними видами навчальних занять є: лекція, практичні, семінарські, індивідуальні заняття та консультації, що дає можливість сформувати спеціальні та фахові компетентності, а також реалізуватися принципам академічної свободи, з урахуванням свободи слова та творчості. Студенти мають можливість в окремих випадках дистанційного опанування дисциплін (індивідуальний вхід через пароль на платформу ДУТ). Рівень задоволеності студентів вивчається через анкетування, яке проводиться один раз на рік, що підтверджується фактичними результатами анкетування, висвітлюється на сайті ДУТ.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів надається викладачами у такій спосіб: - усно (на першій парі з дисципліни, на консультаціях та перед проведенням письмової роботи); - у друкованому вигляді (в Силабусах та Робочих програмах з дисципліни). Всі силабуси з дисциплін ОП оприлюднені на сайті університету.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Здобувачі ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» беруть участь у студентських наукових конференціях ДУТ, всеукраїнських, міжнародних конференціях та семінарах. Написання курсових робіт студентів з дисциплін, пов'язане з проведенням наукових досліджень за актуальними проблемами щодо підприємницької та фахової діяльності ІТ компаній: ТОВ «М.Е.ДОК», ТОВ «Хоум Індівідуал», ТОВ «ПРОКОМ», а також ТОВ «Атем Груп» (з виробництва керамічної плитки) (базами практики, підприємства, з якими укладені договори). Консультації науковими керівниками надаються відповідно до графіку чергування. Результати досліджень публікуються у наукових виданнях та збірниках конференцій ДУТ, інших ЗВО.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Структурні підрозділи, що здійснюють підготовку бакалаврів за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» оновлюють Робочі програми, силабуси та зміст навчальних дисциплін з урахуванням самопідготовки викладачів, нових захистів дисертацій, знань, отриманих впродовж підвищення кваліфікації, проходження стажування, тренінгів не системно (1 раз на 3 роки). Зокрема, проф. Сьомкіна Т.В., ст. викл. Лобань О.О. пройшли стажування у Національній Академії педагогічних наук (Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», доц. Пильнова В.П. у Центрі підвищення кваліфікації працівників водного господарства, доц. Капелюшна Т.В, доц. Пильнова В.П. у ТОВ «Технічні та управлінські послуги», ТОВ «ПРОКОМ», ТОВ «М.Е.ДОК», доц. Гужавіна І.В. у компанії 5 PL (Україна, м. Київ); зав. кафедрою Гавриш О. М у Brightstyleimport LP (Шотландія). За результатами участі в стажуваннях, підвищеннях кваліфікації розроблено практикум з організації електронного діловодства підприємця, практикум комерсанта тощо.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Навчання за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» не пов'язане з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО. Проте у ДУТ забезпечується якісна і безперервна мовна підготовка здобувачів, починаючи з 1 курсу, а також є можливість удосконалювати комунікації шляхом вивчення окремих дисциплін іноземною мовою впродовж усього періоду навчання без втрат у професійній підготовці. Студенти та викладачі мають вільний доступ до міжнародних наукових баз даних, наприклад Web of Science.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

В освітньому процесі за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» застосовується метод дистанційного навчання для певних випадків, пов'язаних з хворобою студентів, інших поважних та форс мажорних обставин. Рівень задоволеності студентів вивчається через анкетування, яке проведено один раз на рік, що підтверджується позитивними результатами анкетування, результати висвітлюються на сайті. Всі силабуси дисциплін оприлюднюються на сайті університету. Викладачі кафедри брали участь у стажуваннях, підвищеннях кваліфікації, міжнародному стажуванні. Перспективний попит на навчання за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» пов'язаний з галузевою специфікою ЗВО, передусім, завдяки поглибленому вивченню здобувачів ІТ, програмного забезпечення, проходження практики на підприємствах ІТ-галузі, а також наявності відповідної матеріальної бази, що дозволяє організувати набір здобувачів для навчання в ДУТ за цією ОП .

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Відсутній щорічний перегляд, не прописана ця процедура в нормативній базі ДУТ. Рекомендації: вдосконалити навчальний план, розробити нові Робочі програми ОК з визначенням компетентностей та результатів навчання відповідно до його змісту та чинним Стандартом; запровадити новітні методи навчання, зокрема контексне, імітаційне та модульне з використанням програмного забезпечення щодо розрахунків ризиків в підприємницькій діяльності, торгівлі, митному та логістичному оформленні товарів, розробити кейси практичних, ситуаційних та лабораторних завдань з розрахунковими та експериментальними дослідженнями об'єктів підприємницької діяльності та торгівлі (товарів, продукції), а також запровадити такі форми, як диспути та дискусії з обговоренням варіативності компонентів. Описати систему оцінювання в балах кожного виду робіт у межах окремих освітніх компонентів. Посилити практику обговорення спільних проектів, бізнес-кейсів, кейсів ділового спілкування, етики поведінки та ведення соціально-відповідального бізнесу з залученням здобувачів ОП з представниками підприємств. Поглибити практику фахового підвищення кваліфікації НПП в міжнародних компаніях, на підприємствах-партнерах, фахових ЗВО. Посилити академічну мобільність студентів та викладачів в межах України та світу.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію. Зазначені недоліки потребують творчого доопрацювання і не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Оцінювання знань студентів відбуваються під час поточного (практичні заняття; самостійна робота) та підсумкового контролю усіх ОК згідно навчального плану. Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів забезпечується дотриманням вимог Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти http://www.dut.edu.ua/uploads/p_447_28574679.pdf.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Нормативні форми атестації визначаються навчальним планом згідно з вимогами відповідної освітньої програми. На ОП, що акредитується, передбачена атестація здобувачів вищої освіти у формі семестрового контролю і атестації. Форми проведення поточного контролю та критерії оцінювання навчальних досягнень студентів визначаються кафедрою (викладачами) в робочих програмах навчальних дисциплін. Результати контролю доводяться до відома студентів та відображаються в журналах обліку роботи академічних груп за національною шкалою.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У своїй діяльності ЗВО популяризує стандарти академічної доброчесності. Правила проведення контрольних заходів є доступними та регламентуються внутрішніми документами ЗВО: Положенням про організацію освітнього процесу (http://www.dut.edu.ua/uploads/p_447_83298952.pdf) та Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (http://www.dut.edu.ua/uploads/p_447_83298952.pdf). Форма проведення екзамену та критерії оцінювання екзаменаційних завдань зазначається у робочій програмі кожної освітньої компоненти.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Експертна комісія зазначає, що у ЗВО існує чітка політика щодо процедури академічної доброчесності, яку дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад має нормативну документацію щодо політики академічної доброчесності, а саме: Кодекс академічної доброчесності Державного університету телекомунікацій (http://www.dut.edu.ua/uploads/p_949_78992606.pdf), Положення про організацію освітнього процесу (http://www.dut.edu.ua/uploads/p_447_83298952.pdf) та Інструкція щодо перевірки на академічний

плагіат (http://www.dut.edu.ua/uploads/p_447_42739124.pdf). Для поширення політики академічної доброчесності на ОП, що акредитується проводяться опитування здобувачів вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Експертна комісія відмічає, що контрольні заходи на ОП, що акредитується є чіткими, зрозумілими, оприлюднюються заздалегідь. Експертна група пересвідчилася, що здобувачі вищої освіти мають реальну можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів, впевнені, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Однією із слабких сторін ОП є низький рівень поінформованості здобувачів вищої освіти щодо політики реалізації академічної доброчесності у ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність відповідають визначеному критерію, проте низький рівень поінформованості здобувачів вищої освіти щодо політики академічної доброчесності не є суттєвим недоліком.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

До складу науково-педагогічного колективу кафедри, що задіяні до реалізації ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», входить 7 осіб НПП, серед яких професорів – 1 (Сьомкіна Т.В., д.е.н, професор), доцентів – 5 (Гавриш О.М, к.е.н.. доцент., Згурська О.М., к.е.н., доцент, Гужавіна І.В., к.е.н, доцент, Пильнова В.П., к.е.н, доцент, Капелюшна Т.В. к.е.н, доцент) та 1 старший викладач (Лобань О.О.).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Під час добору викладачів для забезпечення викладання дисциплін ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» кафедра підприємництва, торгівля та біржової діяльності у своїй діяльності керується Положенням про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних посад ДУТ http://www.dut.edu.ua/uploads/p_447_23636289.pdf

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу шляхом надання місць практики та керування практикою, надання програмного забезпечення на навчання на ньому, видачі відповідних сертифікатів, як студентам, так і викладачам, участі у наукових та методичних заходах ЗВО тощо. Навчання за програмним забезпеченням роботодавців з врученням сертифікатів студентам та викладачам висвітлено на сайті ДУТ. Проте ЗВО не надав експертам

підтверджуючи документи про проведення заходів на предмет обговорення начальних планів, компетенцій фахівців та результатів навчання з розробки ОП, що акредитується.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Кафедра активно залучає до проведення практичних занять, тренінгів, та майстер-класів на ОП представників роботодавців. Зокрема, до проведення занять залучаються представники ТОВ «М.Е.ДОК» - Кім Артем Сергійович та ТОВ «ПРОКОМ» - Столярчук Ірина Аркадіївна під час вивчення наступних дисциплін: Автоматизоване робоче місце підприємця; Організація підприємницької діяльності та Практикум комерсанта з опанування програмного забезпечення М.Е.Doc, 1С:Підприємство 8 та BAS. Студенти впродовж року мають змогу поспілкуватися з представниками роботодавців, професіоналами-практиками та експертами галузі на таких заходах індивідуально.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Викладачі, що забезпечують підготовку за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за останні п'ять років проходили підвищення кваліфікації як в Україні, так і за кордоном: Національна Академія педагогічних наук Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» (Сьомкіна Т.В. - СП 35830447/1883-19 від 20.09.2019р. та Лобань О.О. - СП 35830447/3081-18 від 23.11.2018р.), Центр підвищення кваліфікації працівників водного господарства (Пильнова В.П. - свідоцтво від 16.05.2019 р.), ТОВ «Технічні та управлінські послуги», ТОВ «ПРОКОМ» (Капелюшна Т.В. - свідоцтво № 2010072866501 та № CSO20-049 від 29.01.2020 р.), ТОВ «М.Е.ДОК» (Пильнова В.П. - сертифікат від 26.04.17р.), Компанія 5 PL (Україна, м. Київ) (Гужавіна І.В. - сертифікат № 5PL20182704K13); Bright style import LP (Шотландія) (Гавриш О. М. - сертифікат № АН2687 від 24.08.2019 р.). Рекомендації: Зважаючи на опанування нових дисциплін викладачами за новою ОП та специфіку непрофільного ЗВО, спрямованого на підготовку фахівців у галузі телекомунікацій, рекомендуємо пройти стажування, підвищення кваліфікації у ЗВО, які є профільними у підготовці здобувачів вищої освіти з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулювання розвитку викладацької майстерності ЗВО здійснюється шляхом встановлення рейтингу науково-педагогічних працівників, якій допомагає об'єктивному аналізу якості їх роботи та усуненню наявних недоліків, націлює на розв'язання актуальних завдань у науково-виховній, науковій та організаційних сферах діяльності. Запровадження системи рейтингу науково-педагогічних працівників спрямоване на підвищення їх мотивації до продуктивної праці, створення умов змагальності та здорової конкуренції у колективі. Даний ЗВО розмістив на сайті Положення про щорічну рейтингову оцінку діяльності НПП ДУТ (2015 р.), не зрозуміло чому даний файл містить назву Національної академії зв'язку ім. О.С. Попова http://www.dut.edu.ua/uploads/p_447_12162863.pdf.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

НПП кафедри має кваліфікацію, що здатна забезпечити досягнення визначених та перспективних цілей ОП та програмних результатів навчання. Більшість викладачів вільно володіють англійською мовою, мають відповідні сертифікати B2 і викладають англійською мовою дисципліни за вибором студента. Заклад вищої освіти працює з роботодавцями щодо організації та реалізації освітнього процесу шляхом організації практики, проведення навчань з програмного забезпечення, обговорення спільних проектів. Викладачі беруть участь у семінарах, конференціях, тренінгах ДУТ, преміюються за наукові статті, що розміщені в базах даних Scopus та Web of Science, проходять різні форми підвищення кваліфікації та стажування. В ЗВО діє система заходів стимулювання розвитку викладацької майстерності науково-педагогічних працівників ДУТ, яка передбачає матеріальне та професійне заохочення і регламентується нормативно-правовою базою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Відсутні початкові посібники, підручники, конспекти лекцій, опорні конспекти, практикуми, методичні вказівки щодо написання курсових та дипломних робіт, НМК, статті викладачів з дисциплін, що викладаються та формують спеціальність ОП. Силабуси, що оприлюднені на офіційному сайті, прив'язані до старої ОП (2016 року), яка не відповідає змісту дисциплін, містить зайві розділи та тематику, не властиву зазначеній дисципліні, компетенції та програмні результати навчання вписані під кожен дисципліну не відповідають програмним результатам, спеціальні літературні джерела застарілі. (Приклад: дисципліни «Організація торгівлі та торговельна діяльність», «Системи і технології торгівлі», «Товарознавство», «Маркетинг», «Управління ризиками» тощо. Відсутні фахові стажування та підвищення кваліфікації НПП за спеціальністю ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в провідних ЗВО України та за кордоном.. Рекомендації: Посилити професійний розвиток викладачів відповідно до навчальних дисциплін, що викладаються на освітній програмі шляхом написання навчально-методичного забезпечення, наукових робіт, зокрема, монографій, фахових статей, проходження фахового та наукового стажування.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень E

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та освітня діяльність за цією програмою частково відповідають визначеному критерію. Зазначені недоліки можуть бути виправлені протягом року.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

В ДУТ проводиться постійна робота над поліпшенням матеріально-технічної бази. Відповідні заходи є складовою Стратегії розвитку ДУТ. Перелік обладнання та ПЗ спеціалізованих комп'ютерних лабораторій, які забезпечують реалізацію ОП, подано в <http://www.dut.edu.ua/ua/227-navchalni-laboloratorii-ta-specializovani-klasi-publichna-informaciya> Бібліотечний фонд за спеціальністю відповідає Ліцензійним умовам. Загальний фонд бібліотеки становить 166463 примірників. Доступ до бібліотечного фонду здійснюється на електронній платформі індивідуально для кожного студента та викладача. Аудиторії технічно гарно оснащені, комп'ютеризовані з наявним ліцензійним програмним забезпеченням. Проте відсутні: лабораторії для проведення спеціалізованих лабораторних занять щодо оцінювання характеристик товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності (вимога фахової компетентності за Стандартом вищої освіти для спеціальності). Відсутній спеціалізований кабінет з реклами, торгівлі та біржової діяльності. Відсутні стенди (шафи) з науково-методичною літературою за цією ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання – є доступ до Wi-fi, репозитарій з напрацюваннями НПП. Створена потужна соціальна інфраструктура (сучасні навчальні приміщення, сучасні комп'ютерні та спеціалізовані лабораторії, організаційно-методичний центр новітніх технологій, редакційний центр, бібліотека, спортивний майданчик, тренажерна зала, їдальня, актові зали, студентський центр, гуртожиток, медичний пункт.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

В університеті значна увага приділяється забезпеченню безпеки освітнього середовища. Розроблено і затверджено орієнтовний план евакуації студентів і працівників у разі виникнення пожежі та порядок

оповіщення учасників освітнього процесу. Усі приміщення та умови для навчання студентів відповідають діючим санітарним вимогам. ЗВО співпрацює із органами студентського самоврядування.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

В цілому заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, в тому числі тим, що навчаються за освітньою програмою. Розроблено Положенням про студентське самоврядування http://isd.dut.edu.ua/uploads/p_25_13575334.pdf Спільно з адміністрацією студентський актив розподіляє житловий фонд гуртожитків, вирішує питання розподілу стипендіального фонду, фонду спеціальної допомоги, заохочення студентів. В університеті навчаються студенти із пільгових категорій населення: сироти, напівсироти, учасники АТО та їх діти, діти ліквідаторів наслідків аварії на ЧАЕС, діти із багатодітних сімей тощо, яким університет надає активну підтримку у вигляді соціальних стипендій та інших видів соціальної допомоги. Визначений тісний зв'язок студентів ОП, що акредитується з кураторами, директором інституту. Проводяться інформаційні години, опитування і анкетування. Студенти задоволені зворотнім зв'язком із представниками ЗВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Університет позиціонує створення інклюзивного освітнього середовища для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей. Серед студентів цієї ОП нема студентів з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У здобувачів ОП є можливість скористатися електронною скринькою довіри <http://www.dut.edu.ua/ua/519-vnutrishnya-sistema-zabezpechennya--yakosti-vischoi-osviti-ta-osvitnoi-diyalnosti-sistema-zabezpechennya--yakosti-vischoi-osviti-ta-osvitnoi-diyalnosti> для письмового звернення щодо вирішення конфліктної ситуації (у тому числі пов'язані із сексуальними домаганнями, корупцією, дискримінацією). Врегулювання скарг та звернень у ЗВО відбувається шляхом особистого прийому громадян адміністрацією ДУТ. Про результати розгляду скарг і звернень громадянину повідомляється письмово або усно, за його бажанням. За період реалізації ОП випадків звернень щодо вирішення конфліктної ситуації (у тому числі пов'язані із сексуальними домаганнями, корупцією, дискримінацією) зафіксовано не було. При зустрічі із студентами було відзначено відсутність скарг на прозорість оцінювання, тісний контакт з куратором та позитивну оцінку роботи ЗВО у цих питаннях.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

У ЗВО створена потужна матеріальна база з необхідними елементами інфраструктури. Корпус ЗВО забезпечений вогнегасниками, усіма необхідними інструкціями з техніки безпеки, планами евакуації тощо. Університет створює інклюзивне освітнє середовище для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей. Відсутні скарги студентів на порушення їх інтелектуальних, майнових, духовних прав та свобод.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Рекомендації: для забезпечення фахової підготовки здобувачів за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» першого рівня вищої освіти доцільно створити кабінет підприємництва та біржової діяльності, обладнаний відповідними наочною та навчально-методичною літературою, а також лабораторію для проведення лабораторних занять з товарознавства.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Недоліки не є суттєвими, в цілому даний критерій відповідає вимогам.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду та оновлення ОП регулюються Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти http://www.dut.edu.ua/uploads/p_447_28574679.pdf. ОП, що акредитується була розроблена у 2016 році. Переглянута та оновлена у 2019 році, після затвердження Стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Положення ДУТ не регулює щорічний перегляд, модернізацію та оновлення ОП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Експертна група під час спілкування встановила, що керівництво університету тісно співпрацює з органами студентського самоврядування. Положення про студентське самоврядування представлено на сайті Університету <http://www.dut.edu.ua/ua/933-polozhennya-pro-studentske-samovyaduvannya-studentska-rada>. Під час зустрічі із студентами 2 курсу, студенти підтвердили, що отримують інформацію від представників студентського активу, які присутні на радах факультету та університету щодо поліпшення якості навчання

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Експертна група відзначає систематичне залучення роботодавців до процесу забезпечення якості ОП, що акредитується. Про це свідчить наявність рецензій, виїзні заняття здобувачів на підприємства, проходження практики.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Освітня програма, що акредитується проходить первинну акредитацію, тому відсутні випускники за цією ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

ЗВО для забезпечення якості ОП керується Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти Державного університету телекомунікацій. http://www.dut.edu.ua/uploads/p_447_28574679.pdf. Експертна група під час спілкування встановила,

що щороку для виявлення недоліків в організації та забезпеченні якості підготовки здобувачів за ОП здійснюється анкетування студентів, яке проводиться відділом моніторингу якості освіти, ліцензування та акредитації.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Оскільки акредитація є первинною, результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, які беруться до уваги під час удосконалення освітньої програми, немає.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Експертна група встановила наявність сформованої культури якості в академічній спільноті, що дотична до розробки та викладання на цій ОП та в цілому в університеті. Зазначимо, що студенти, науково-педагогічні, науково-методичні та адміністративні працівники залучені до постійного вдосконалення та підвищення якості надання освітніх послуг. В Університеті відчутна атмосфера доброзичливості та студентоцентрованості. Адміністрація ЗВО сприяє покращенню якості освіти через підвищення кваліфікації НПП, підвищення якості рівня освіти студентів, залучає до освітньої діяльності висококваліфікованих роботодавців, поліпшує матеріально-технічну базу.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В процесах внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості освіти беруть участь усі учасники освітнього процесу, зокрема студенти, роботодавці та академічна спільнота. Чинною документацією ЗВО регламентується забезпечення якості освітніх програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Експертна група зазначає, що на ОП, що акредитується слабо реалізована можливість залучення здобувачів вищої освіти до оцінювання якості ОП, не встановлений перегляд, оновлення та модернізація ОП в нормативних документах ДУТ.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Експертна група встановила загальну відповідність усіх підкритеріїв Критерію 8 встановленим вимогам. Вважаємо, що тимчасова відсутність залучення здобувачів вищої освіти до оцінювання якості ОП є несуттєвими недоліками, що виправляються протягом року.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Моніторинг сайту ЗВО демонструє чітку структуру та наявні розроблені положення, правила та процедури, які регулюють освітній процес. Нормативна база ЗВО знаходиться у публічному доступі

<http://www.dut.edu.ua/ua/447-polozhennya-normativni-dokumenty>. Документи, що стосуються ОП, що акредитується знаходяться на сайті кафедри <http://www.dut.edu.ua/ua/321-navchalni-disciplini-kafedra-pidpriemnictva-torgivli-ta-birzhovoi-diyalnosti>. Права та обов'язки учасників освітнього процесу чіткі і зрозумілі, прописані у Положенні про організацію освітнього процесу http://www.dut.edu.ua/uploads/p_447_83298952.pdf та у Статуті ДУТ http://www.dut.edu.ua/uploads/p_949_85467300.pdf.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Експертна група засвідчує, що процедура зворотного зв'язку з роботодавцями, іншими групами стейкхолдерів щодо внесення пропозицій до оновлення ОП існує. На офіційному сайті, у вкладці кафедри Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності оприлюднено освітні компоненти обов'язкових та вибіркових дисциплін, навчальний план, освітньо-професійну програму та зворотній зв'язок <http://www.dut.edu.ua/ua/321-navchalni-disciplini-kafedra-pidpriemnictva-torgivli-ta-birzhovoi-diyalnosti>, <http://www.dut.edu.ua/ua/1803-osvitno-profesiyni-programi-kafedra-pidpriemnictva-torgivli-ta-birzhovoi-diyalnosti>. За допомогою форми, яка представлена на сайті кафедри, будь який стейкхолдер має можливість залишити свій відгук, або пропозицію щодо ОП <http://www.dut.edu.ua/ua/1803-osvitno-profesiyni-programi-kafedra-pidpriemnictva-torgivli-ta-birzhovoi-diyalnosti>. Під час бесіди з усіма стейкхолдерами, з'ясували, що вони були ознайомлені та мали можливість надавати пропозиції щодо змісту ОП. Пропозицій від стейкхолдерів щодо поліпшення ОП по сайту не надходило, не було виставлено ОП для попереднього обговорення з вказуванням чіткого дедлайну надходження пропозицій.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Експертна група засвідчує, що два варіанти ОП (2016 та 2019 року) є у вільному доступі, та розташовані на сайті кафедри Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, в якій прописано цілі, програмні результати навчання та компоненти http://www.dut.edu.ua/uploads/p_1803_24512773.pdf. Інформацію щодо розроблення ОП оприлюднено у 2016 році та нову версію ОП - у 2019 році, в обсязі, достатньому для інформування відповідних стейкхолдерів та суспільства. Інформація про щорічний перегляд ОП відсутня.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Уся інформація щодо освітньої діяльності оприлюднена на сайті ЗВО у повному обсязі. Нормативні документи достатні для того, щоб мати повне уявлення про ОП. Можна стверджувати про прозорість та публічність діяльності ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

В нормативній базі ДУТ відсутні вимоги щодо щорічного оновлення, модернізації та перегляду освітніх програм, в тому числі ОП, що акредитується. Рекомендації: ввести правки до нормативної бази ДУТ щодо перегляду ОП відповідно до нормативно-правової бази МОНУ та Національного агентства із забезпечення якості освіти.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Експертна група встановила загальну відповідність усіх підкритеріїв Критерію 9 встановленим вимогам. Вважаємо, що відсутність перегляду ОП у нормативній базі ЗВО є несуттєвими недоліками, що виправляються протягом року.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливість для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	E
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Артюх Тетяна Миколаївна

Члени експертної групи

Ткачук Валентина Віталіївна

Троян Владислава Ігорівна